

FOLKETINGETS OMBUDSMAND

Gammel Torv 22. 1457 København K
Telefon 33 13 25 12. Telefax 33 13 07 17
Personlig henvendelse 10-15

Folketingets Retsudvalg
Christiansborg
1240 København K

Dato: **25 JAN. 2005**

J.nr.: 2003-0053-618
Sagsbehandler: PK3/UNL
(Bedes anført ved henvendelser)
Akt. nr.: 17

+ opfølgingsrapporter

Vedrørende inspektion af detentionen i Hobro

Hermed sender jeg et eksemplar af opfølgingsrapport af dags dato vedrørende inspektionen den 27. februar 2003 af detentionen i Hobro.

Med henblik på muligheden for at mangfoldiggøre rapporten vedlægger jeg desuden en uhæftet kopi af rapporten.

Jeg betragter i øvrigt herefter inspektionssagen som afsluttet.

Med venlig hilsen

Hans Gammeltoft-Hansen

Opfølgning

25 JAN. 2005

Gammeltorv den
Journalnr. 2003-0053-618 PK

Folketingets Ombudsmand - Gammeltorv 22 - 1457 København K

Den 13. november 2003 afgav jeg en endelig rapport om inspektion den 27. februar 2003 af detentionen i Hobro. I rapporten anmodede jeg om udtalelser mv. om nærmere angivne forhold.

Jeg modtog herefter udtalelser af 8. december 2003 fra Politimesteren i Hobro og 23. april 2004 fra Justitsministeriet samt en supplerende udtalelse af 27. september 2004 fra Justitsministeriet vedlagt en udtalelse af 23. juni 2004 fra Rigspolitichefen.

Jeg skal herefter meddele følgende:

Ad pkt. 1. Detentionen

I den endelige rapport bad jeg om oplysning om hvor de tilbageholdtes effekter blev opbevaret og om opbevaringen af (en eventuel) nøgle hertil.

Politimesteren i Hobro har oplyst at eventuelle effekter som fratages den tilbageholdte, opbevares i et aflåseligt skab på vagthavendes kontor. Nøglen til skabet opbevares hos den vagthavende.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Jeg udtalte som min opfattelse at adgangsforholdene til detentionen er meget snævre. Jeg bad på den baggrund politimesteren om at oplyse om det er korrekt forstået at ombygningen af den trappe som fører fra visitationslokalet til politistationens underetage hvor detentionslokalet befinder sig, ikke skyldtes konkrete uheld eller ulykker. Jeg bad

endvidere politimesteren oplyse om der havde været uheld eller ulykker på trapperne mv. i forbindelse med detentionsanbringelser siden 1990.

Jeg bad derudover politimesteren om en udtalelse om hvilke overvejelser i henseende til adgangsforholdene der blev gjort forud for ombygningen af den indre trappe og udgravningen af kældergulvet.

Politimesteren har oplyst at det er korrekt at ombygningen af trappen ned til detentionen i politistationens underetage ikke skyldtes konkrete uheld eller ulykker. Ombygningen blev foretaget i forlængelse af indretningen af detentionen der hidtil havde været placeret i arresthuset. Politimesteren har endvidere oplyst at detentionen først blev taget i brug den 28. januar 1998.

Om de overvejelser der gik forud for trappens ombygning, har politimesteren udtalt at ombygningen af trappen blev foretaget med henblik på at forbedre adgangsforholdene til detentionen da den tidligere trappe havde meget korte trin og derudover var smal og stejl at færdes på. Da der er tale om en fredet bygning, måtte den eksisterende trappe ikke fjernes hvorfor en metaltrappe blev monteret oven på den gamle trappe. Det var endvidere nødvendigt at grave kælderen dybere for at få tilstrækkelig loftshøjde i detentionen. Politimesteren har oplyst at han ikke derudover er i besiddelse af oplysninger om hvilke overvejelser der blev gjort forud for ombygningen af trappen og udgravningen af kældergulvet i henseende til adgangsforhold.

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder at detentionen ikke har været i brug i tiden før ombygningen af trappen.

Jeg forstår politimesterens svar på den måde at der heller ikke siden den nuværende detention blev taget i brug, har været uheld eller ulykker på trappen uden for bygningen i forbindelse med detentionsanbringelser, og jeg foretager mig herefter ikke mere vedrørende de snævre adgangsforhold.

Under inspektionen bemærkede jeg over for politiet at møtrikkerne på vinduerne i detentionslokalet ikke var afrundet i toppen. I inspektionsrapporten anførte jeg at jeg på baggrund af mine bemærkninger under inspektionen gik ud fra at møtrikkerne nu var afrundet i toppen. Jeg bad for en ordens skyld politimesteren om at bekræfte om dette er tilfældet hvilket politimesteren har gjort.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Gitteret foran udsugningen i loftet var på tidspunktet for inspektionen defekt, og loftspladerne i det forsænkede loft stødte ikke helt sammen. Under henvisning til mine bemærkninger herom under inspektionen anførte jeg i rapporten at jeg gik ud fra at ventilationsgitteret var blevet udskiftet, og at mellemrummet mellem loftspladerne var fyldt ud. For en ordens skyld bad jeg politimesteren om at bekræfte at dette er tilfældet.

Politimesteren har bekræftet at ventilationsgitteret er blevet repareret. Politimesteren har endvidere oplyst at mellemrummet mellem loftspladerne er fyldt ud på en sådan måde at det ikke er muligt for den detentionsanbragte at anbringe genstande på tværs bag pladerne.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende disse forhold.

Ad pkt. 2. Rapportgennemgang

Jeg nævnte indledningsvis i rapporten at det af § 22, stk. 1, i detentionskundgørelsen fremgår at alle punkter i detentionsrapporten skal udfyldes. I fortsættelse heraf skrev jeg bl.a. følgende om detaljeringsgraden hos politiet i Hobro (i de 15 rapporter som indgik i min undersøgelse):

”Som det vil fremgå af min rapportgennemgang, er de enkelte rubrikker i rapporterne i talrige tilfælde ikke udfyldt.

Forholdet er nærmere det at der i intet af de 15 tilfælde – fuldt ud – er forholdt i overensstemmelse med kundgørelsens § 22, stk. 1. Dette er beklageligt.

I en rundskrivelse af 15. januar 2003 til Politidirektøren i København og samtlige politimestre har Rigspolicehøveden indskærpet vigtigheden af at bestemmelserne i den nye kundgørelse følges – herunder at samtlige punkter i detentionsrapporten udfyldes, jf. § 22, stk. 1.

Jeg går ud fra at politimesteren nu er opmærksom herpå og har indskærpet dette over for personalet på politistationen. Jeg foretager ikke videre på dette punkt.”

Politimesteren har i fortsættelse af det som jeg har anført, oplyst følgende:

”Jeg skal afslutningsvis beklage, at en række af detentionskundgørelsens bestemmelser – navnlig vedrørende udfyldelse af rubrikkerne i detentionsrapporterne – ikke er efterkommet i fuldt omfang. Jeg skal ligeledes beklage, at detentionsrapporter er benyttet fejlagtigt i tre tilfælde, hvor der helt eller delvist var tale om venterumsanbringelser, hvilket naturligvis har bibragt Ombudsmanden den opfattelse, at der var tale om (foreløbige) detentionsanbringelser. Disse tre sager, hvoraf de to sager vel ikke burde have været omfattet af Ombudsmandens materiale, ses at have givet anledning til begge tilfælde, hvor Ombudsmanden har fundet sagsbehandlingen kritisabel samt en væsentlig del af de tilfælde, hvor Ombudsmanden har givet udtryk for beklagelse over sagsbehandlingen.

Ombudsmandens rapport har givet anledning til, at der i politikredsen på flere personalemøder – og på et møde særskilt med de vagthavende – er foretaget en grundig gennemgang af samtlige detentionskundgørelsens bestemmelser samt resultaterne af Ombudsmandens undersøgelse af sagsbehandlingen i politikredsen. På samtlige områder, hvor Ombudsmandens rapport giver anledning dertil, er personalet indskærpet pligten til nøje at følge anvisningerne for korrekt sagsbehandling.

Endelig er der i politikredsen truffet foranstaltninger til en ændret kontrol med kvaliteten af sagsbehandlingen på området.”

Justitsministeriet har i den anledning anført følgende:

”Justitsministeriet finder det beklageligt, at der [...] ikke er handlet i overensstemmelse med kundgørelsens regler, herunder reglerne om notatpligt. Politimesteren har oplyst, at ombudsmandens rapport har givet anledning til, at der i politikredsen på flere personalemøder og på et møde særskilt med de

vagthavende er foretaget en grundig gennemgang af samtlige detentionskundgørelsens bestemmelser samt resultaterne af ombudsmandens undersøgelse af sagsbehandlingen i politikredsen. På samtlige områder, hvor ombudsmandens rapport giver anledning dertil, er personalet indskærpet pligten til nøje at følge anvisningerne for korrekt sagsbehandling. Endelig er der i politikredsen truffet foranstaltninger til en ændret kontrol med kvaliteten af sagsbehandlingen på området. Justitsministeriet foretager sig derfor ikke yderligere i den anledning.”

Jeg tager til efterretning at politimesteren ikke kun er fuldt opmærksom på de (generelle) mangler ved detentionsrapporterne som jeg har peget på i rapporten, men også har gennemgået reglerne i detentionskundgørelsen og resultatet af min undersøgelse med personalet, herunder særsomt med kredsen af vagthavende. Jeg tager endvidere til efterretning at politimesteren i den forbindelse har indskærpet reglernes overholdelse i forhold til personalet.

Jeg har noteret mig oplysningen om at der i politikredsen er ”truffet foranstaltninger til en ændret kontrol med kvaliteten af sagsbehandlingen på området”.

Udover at bede politimesteren om at oplyse hvilke nærmere kontrolforanstaltninger i politikredsen resultaterne af min undersøgelse har affødt, foretager jeg mig ikke mere vedrørende disse (generelle) spørgsmål.

Jeg er enig med politimesteren i at de mest kritiske udtalelser i rapporten er koncentreret om de nævnte tre sager hvor der helt eller delvist har været tale om venterumsanbringelse. Jeg er enig i at to af disse sager ikke ville have været medtaget i min undersøgelse hvis den rette sammenhæng var kommet frem på tidspunktet for min gennemgang af de udlånte rapporter. Af det anførte følger naturligvis også at det endelige resultat af min undersøgelse er blevet mere positivt end indholdet af inspektionsrapporten angiver.

Hvad angår den nærmere betydning af de tre sager (anholdelserne den 28. september, 20. oktober og 21. december 2002) for resultatet af min undersøgelse, henviser jeg til

pkt. 2.2., 2.5.4. og 2.5.6. hvor jeg på baggrund af de nu foreliggende oplysninger udtrykkeligt har trukket min kritik tilbage.

I rapporten skrev jeg bl.a. følgende om antallet af berusede personer som bringes til hjemmet:

"Af Politiets Statistik for 2001 (www.politi.dk) fremgår det at der dette år var 55 detentionsanbringelser af spirituspåvirkede personer i Hobro. Af disse blev 48 lægeundersøgt. 3 blev indbragt på sygehuset, mens 17 blev bragt til hjemmet. Af Politiets Statistik for 2002 fremgår det at der dette år var i alt 36 detentionsanbringelser af spirituspåvirkede personer i Hobro politikreds. Da lægeundersøgelse nu er obligatorisk, fremgår antallet af lægeundersøgte detentionsanbragte ikke længere af statistikken. Det fremgår endvidere at 31 spirituspåvirkede personer blev bragt til forsorgshjem eller lignende. 6 blev indbragt på sygehuset, mens 9 blev bragt til hjemmet.

I sagen vedrørende min inspektion af detentionen i Holbæk har jeg fået oplyst at de anførte tal i statistikken for 2002 er forkerte for en række af politikredsene.

Jeg beder politimesteren om at meddele mig hvis der er fejl i de nævnte tal for så vidt angår Hobro politikreds."

Jeg bad endvidere politimesteren om at oplyse om der i Hobro politikreds har været foretaget en undersøgelse af om der i kredsen findes forsorgshjem eller lignende som på forsvarlig måde kan tage sig af berusede personer, jf. Rigspolicehovens følgebrev af 28. juni 2001 til kundgørelsen, og i givet fald oplyse om resultatet heraf.

I rapporten konstaterede jeg på baggrund af ovenstående statistiske oplysninger fra Rigspolitiet at muligheden for at bringe berusede personer til forsorgshjem eller lignende i år 2002 – i modsætning til tidligere – havde været anvendt i højere grad af politiet i Hobro. Jeg bad politimesteren om nærmere oplysninger herom. Jeg bad herunder politimesteren om at oplyse om rubrikken for "bragt til hjemmet" i årene forud for 2002 (også) havde været anvendt til personer som ikke blev bragt til deres bopæl, men til et forsorgshjem eller lignende (i mangel af andre muligheder).

Hvis det var muligt, bad jeg politimesteren om at oplyse antallet af berusede personer som er bragt til hjemmet i første halvår af 2003. Jeg bad endvidere politimesteren om at oplyse om detentionsrapporten også anvendes og udfyldes for personer som ikke ind-sættes i detentionen, men overgives til andre mv.

Politimesteren har til det ovenstående anført følgende:

”Det fremgår af virksomhedsberetningen for Hobro politikreds, at der i 2002 var 41 detentionsanbringelser i Hobro. Endvidere blev syv personer indbragt til sygehus og seks blev bragt til hjemmet. Det må på den baggrund konstateres, at der er fejl i de af ombudsmanden gengivne tal fra Politiets Statistik for 2002.

Det kan endvidere konstateres, at der i Hobro politikreds ikke findes forsorghjem eller lignende, hvorfor der tillige på dette punkt er fejl i det gengivne talmateriale, ligesom det kan udelukkes, at tidligere års oplysninger om, at personer er bragt til hjemmet, reelt skulle dække over et antal situationer, hvor de pågældende er bragt til forsorghjem eller lignende.”

Politimesteren har endvidere oplyst at Hobro politi i første halvår af 2003 bragte seks spirituspåvirkede personer til hjemmet, og at detentionsrapporten hidtil ikke har været anvendt når berusede personer blev overgivet til andre eller bragt til hospitalet. Det er imidlertid nu indskærpet personalet at detentionsrapporten skal anvendes i disse tilfælde når den berusede skønnes at være beruset i en sådan grad at den pågældende er omfattet af detentionskundgørelsens § 1, stk. 1.

Jeg har noteret mig politimesterens oplysning om den hidtidige (manglende) anvendelse af detentionsrapporten når berusede personer er blevet bragt til hjemmet eller på anden måde er overgivet til andre. Jeg har endvidere noteret mig politimesterens indskærpelse i den henseende og foretager mig på den baggrund ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg har noteret mig oplysningen om at der ikke findes et forsorghjem eller lignende i politikredsen. Jeg har endvidere noteret mig at tallene for personer som er ”bragt til hjemmet” på denne baggrund dækker over personer som er bragt til bopælen. Jeg har endelig noteret mig at der er fejl i (Rigs)politiets statistik for 2002 for så vidt angår

Hobro politikreds, og at der således ikke har været bragt berusede personer til forsorghjem eller lignende.

Jeg lægger til grund at antallet af spirituspåvirkede personer som er bragt til hjemmet, var 17 personer i 2001, 6 personer i 2002 og 6 personer i første halvår af 2003. Jeg går ud fra at det samlede tal for 2003 har vist sig at være højere end det tilsvarende tal for 2002. Herefter, og idet jeg går ud fra at politiet i Hobro er opmærksom på det som Rigspolitichefen har anført i følgebrevet til kundgørelsen af 28. juni 2001 – at politiet i stigende grad skal bringe den berusede hjem hvis der er voksne i hjemmet som på forsvarelig måde kan tage sig af den pågældende – foretager jeg mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 2.1. Grundlaget for detentionsanbringelsen mv.

Vedrørende anholdelsen den 28. september 2002 bad jeg politimesteren om at uddybe vagthavendes vurdering af den tilbageholdtes tilstand forud for anbringelse i detentionen. Vagthavende havde anført at den pågældende ”alene [er] lettere påvirket af narkotika eller lignende. Usikkert”.

Jeg oplyste at jeg umiddelbart gik ud fra at den anholdte i perioden fra vedkommende blev fremstillet for vagthavende, og indtil detentionsanbringelse fandt sted, blev forsøgt afhørt om indbruddet, men at afhøringen blev besluttet udskudt til et senere tidspunkt. Jeg bad politimesteren om at oplyse om det var rigtigt forstået.

Politimesteren har oplyst følgende:

”Den pågældende, som i forbindelse med et indbrud i en ejendom var tilbageholdt af ejendommens ejer, blev anholdt af politiet kl. 23.52. Der blev straks foretaget gerningsstedsundersøgelse, ligesom den anholdtes bopæl blev ransaget under tilstedeværelse af den anholdte. Pågældende blev kl. 01.05 fremstillet for vagthavende, der skønnede ham muligt lettere påvirket af narkotika eller lignende, men under ingen omstændigheder påvirket i en sådan grad, at han var omfattet af detentionskundgørelsens § 1, stk. 1. Den anholdte blev derfor indsat i venterum med henblik på klargøring af sagen til senere afhøring. Da tidspunktet for afhøringen trak ud, blev den anholdte

tilbudt en soveplads under mere komfortable forhold i detentionen. Pågældende blev derpå overført til detentionslokalet kl. 02.32, hvor der løbende blev foretaget tilsyn, som blev noteret i detentionsrapporten. Kl. 07.40 blev den anholdte udtaget af detentionslokalet med henblik på afhøring, hvorefter han blev løsladt kl. 10.50.

Det beror således på en fejl fra den vagthavendes side, at han i dette tilfælde udfærdigede en detentionsrapport, idet der var tale om en venterumsanbringelse, der undtagelsesvist fandt sted i detentionslokalet, jf. detentionskundgørelsens § 2, stk. 2.”

Rigspolitechefen har om anvendelsen af detentionen i dette tilfælde – og et yderligere tilfælde, jf. nedenfor under pkt. 2.2. – bl.a. anført følgende:

”I inspektionsrapporten, side 12 og 16, omtales 2 konkrete anvendelser af detentionslokalerne.

Politimesteren har i sin udtalelse af 8. december 2003 nærmere redegjort for de 2 anbringelser, og det er konkluderet, at der reelt i begge tilfælde er tale om venterumsanbringelser. Begge de tilbageholdte har accepteret den skete anbringelsesmåde.

Politimesteren har mere generelt oplyst, at man i politikredsen, foranlediget af Ombudsmandens inspektion, har indskærpet detentionsbestemmelserne overfor det relevante personale.

Rigspolitiet har herefter ingen bemærkninger til det oplyste. Rigspolitiet har særligt noteret sig, at de ’detentionsanbragte’ har tiltrådt anbringelsesmåden.”

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder at den pågældende ikke skønnedes omfattet af detentionskundgørelsens § 1, stk. 1, hvorfor det var en fejl at der blev udfærdiget en detentionsrapport.

Jeg har – ligesom Rigspolitechefen – noteret mig at overførslen fra venterummet til detentionen skete med den venterumsanbragtes indforståelse og foretager mig ikke mere i denne sag på dette punkt.

Jeg bad politimesteren om nærmere oplysninger om forløbet af anholdelsen den 23. november 2002 forud for indbringelsen til politistationen. Jeg henviste til at det af detentionsrapporten fremgår at den tilbageholdte kvinde blev anholdt/tilbageholdt på bopælen i Skørping kl. 07.00 og kl. 08.15 blev indbragt til politistationen iført pyjamas.

Politimesteren har oplyst følgende:

”Den pågældende kvinde blev kl. 07.00 tilbageholdt i forbindelse med huspektakler på bopælen. Hun, der alene var iført pyjamas, skønnedes påvirket af alkohol i svær grad. Inden indbringelsen til stationen og fremstilling for vagthavende blev hun bragt til Hobro Sygehus, hvor hun kl. 07.55 blev lægeundersøgt. Hun blev herefter indbragt til stationen og fremstillet for vagthavende kl. 08.15.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad pkt. 2.2. Lægeundersøgelse

I 4 tilfælde af 15 forelå der ikke en lægeerklæring. I en af sagerne (anholdelsen af 28. september 2002) fremgik det udtrykkeligt af detentionsrapporten at der ikke blev foretaget lægeundersøgelse. Jeg lagde på baggrund af detentionsrapportens manglende oplysninger herom til grund at den detentionsanbragte i den anden af de fire sager heller ikke blev lægeundersøgt (anholdelsen den 20. oktober 2002).

Politimesteren har anført følgende om anholdelsen den 20. oktober 2002 (og efterfølgende tillige om anholdelsen den 28. september 2002):

”Den pågældende blev kl. 03.15 anholdt som gerningsmand til et voldsforhold. Han blev indbragt til stationen og fremstillet for vagthavende, der skønnede pågældende lettere påvirket af alkohol, men ikke i en sådan grad, at han var omfattet af detentionskundgørelsens § 1, stk. 1. Den anholdte blev herefter kl. 03.25 venterumsanbragt med henblik på senere afhøring og eventuel fremstilling i grundlovsforhør. Efter den anholdtes eget ønske skete anbringelsen i detentionslokalet, indtil afhøring kunne finde sted, hvilket skete kl. 08.10. Kl. 11.00 blev den anholdte fremstillet i grundlovsforhør og varetægtsfængslet.

Det beror således igen på en fejl fra den vagthavendes side, at han udfærdigede en detentionsrapport, idet der tillige i dette tilfælde var tale om en venterumsanbringelse, der undtagelsesvist fandt sted i detentionslokalet, jf. detentionskundgørelsens § 2, stk. 2. Dette er indskærpet over for den vagthavende, der i øvrigt er den samme vagthavende, som udfærdigede detentionsrapporten i anledning af anholdelsen den 28. september 2002.

Da detentionskundgørelsen således ikke finder anvendelse på anbringelserne af de to anholdte den 28. september og 20. oktober 2002, er der ikke foretaget lægeundersøgelse af de pågældende, idet der ikke af andre grunde skønnedes at være behov herfor.”

Jeg har noteret mig det oplyste – herunder at den pågældende ikke skønnedes omfattet af detentionskundgørelsens § 1, stk. 1, hvorfor det var en fejl at der blev udfærdiget en detentionsrapport. Denne sag – og den ovenfor nævnte anden sag hvor der heller ikke blev foretaget lægeundersøgelse – er omtalt ovenfor under pkt. 2.

Jeg har endvidere noteret mig at overførslen fra venterum til detentionen skete med den venterumsanbragtes indforståelse.

I rapporten udtalte jeg bl.a. således om anholdelserne den 28. september og 20. oktober 2002:

”At bestemmelsen i kundgørelsens § 12, stk. 1, om obligatorisk lægeundersøgelse ikke har været overholdt i to tilfælde, er kritisabelt.”

De to tilfælde er som det fremgår af det der er anført ovenfor, at betragte som venterumsanbringelser, og jeg trækker som følge heraf min kritik tilbage på dette punkt.

Jeg bad politimesteren om at oplyse om der blev udfærdiget lægeerklæring i forbindelse med anholdelserne den 15. og 21. december 2002. Hvis det var tilfældet, bad jeg om at modtage en kopi.

Politimesteren har oplyste følgende:

”Det fremgår af begge de omhandlede sager, at der er foretaget lægeundersøgelse af de tilbageholdte inden detentionsanbringelsen. Som følge heraf er der tillige med stor sikkerhed udfærdiget lægeerklæringer, som er vedlagt sagen i begge tilfælde. Dette fremgår udtrykkeligt af dokumenterne i sagen vedrørende anholdelsen den 15. december 2002, mens dette ikke på samme måde er anført i bilagsmaterialet vedrørende anholdelsen den 21. december 2002.

Det har ikke været muligt ved henvendelse til Hobro sygehus eller på anden vis at fremskaffe (kopi af) lægeerklæringerne.

Det ligger fast, at de vagthavende er fuldt ud opmærksomme på, at lægeerklæringen i alle tilfælde skal forblive på sagen. Det har således ikke været muligt at klarlægge årsagerne til, at lægeerklæringerne ikke (fortsat) beror på de to sager.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Om udformningen af en af rubrikkerne i blanket 153 (lægeerklæring) anførte jeg følgende i rapporten:

”Lægen har i alle de nævnte 11 tilfælde udfærdiget lægeerklæringen på blanket P153. De enkelte afsnit i lægeerklæringen er udfyldt i alle tilfælde.

Lægen har ligeledes i alle 11 tilfælde udfyldt lægeerklæringens konklusion, pkt. a: ”Undersøgtes tilstand skønnes ikke behandlingskrævende”. Dette er i de fleste tilfælde sket enten ved et kryds eller ved et ”nej”. I to tilfælde har lægen dog besvaret spørgsmålet med et ”ja” (anholdelsen den 7. september og 1. oktober 2002) hvilket kunne opfattes som et udtryk for at behandling efter lægens opfattelse var påkrævet, og at den undersøgtes tilstand således talte imod anbringelse i detentionen (jf. kundgørelsens § 14, stk. 2). At dette ikke har været lægens mening, fremgår dog i begge tilfælde af svaret på det efterfølgende spørgsmål ”Undersøgte bør umiddelbart undersøges yderligere” som lægen har besvaret med et ”nej”. (Lægeerklæringerne er udfyldt af to forskellige læger).

Som spørgsmålet i konklusionens pkt. a er udformet, vil såvel et ja som et nej på spørgsmålet kunne misforstås. Efter min umiddelbare opfattelse ville en positiv udformning af spørgsmålet være at foretrække, f. eks. undersøgtes tilstand skønnes behandlingskrævende? Det er på baggrund af min gennemgang af en lang række detentionsager min fornemmelse at spørgsmålet i konklusionens pkt. a bliver opfattet – og besvaret – således.

Jeg henstiller til Justitsministeriets overvejelse om der skal foretages ændringer i dette bilag til kundgørelsen når kundgørelsen i øvrigt skal revideres. Jeg beder Justitsministeriet om at underrette mig om resultatet af min henstilling."

Justitsministeriet har noteret sig det som jeg har anført, og har oplyst at dette vil indgå i overvejelserne ved en revidering af reglerne om detentionsanbringelse.

Jeg foretager ikke mere idet jeg går ud fra at jeg under alle omstændigheder bliver underrettet når kundgørelsen revideres næste gang.

Ad pkt. 2.2.1. Tidspunktet for tilkald af læge

Lægeundersøgelsen fandt i alle – på nær ét – tilfælde sted på Hobro Sygehus forud for anbringelse i detentionen. I dette ene tilfælde fandt lægeundersøgelsen sted efter at den pågældende kl. 01.00 havde været foreløbigt anbragt i detentionen (anholdelsen den 21. december 2002). Lægen blev ifølge detentionsrapporten "tilkaldt" kl. 02.50 – samme tidspunkt som lægeundersøgelsen fandt sted på sygehuset. Jeg anførte at jeg umiddelbart opfattede sagen således at der ikke havde været kontakt til sygehuset før kl. 02.50. Jeg bad politimesteren om en udtalelse om dette spørgsmål og om tidspunktet for foretagelse af lægetilsyn i forhold til indbringelse til politistationen.

Politimesteren har oplyst følgende:

"Efter en anmeldelse modtaget kl. 00.20 blev den pågældende kl. 00.50 anholdt i anledning af spirituskørsel og husspektakler. Da det var uafklaret, om den anholdte havde indtaget spiritus efter kørslen, blev der truffet beslutning om at udsætte udtagelsen af blodprøven i to timer. Den vagthavende besluttede derfor, at den anholdte i ventetiden skulle venterumsanbringes, men da den pågældende var meget urolig, skønnede den vagthavende, at det undtagelsesvist var mere hensigtsmæssigt at placere den anholdte i detentionslokalet, hvor mulighederne for tilsyn var bedre end i venterummet.

Kl. 02.50 blev pågældende udtaget af detentionslokalet og bragt til Hobro Sygehus, hvor han fik udtaget blodprøve. Da han fortsat var meget urolig, blev det besluttet, at han tillige skulle lægeundersøges med henblik på detentionsanbringelse, idet det ikke skønnedes forsvarligt at løslade ham på dette tidspunkt.

Den vagthavende oplyser videre, at ud over de foretagne elektroniske tilsyn, der er noteret i detentionsrapporten, blev den anholdte i tiden forud for lægeundersøgelsen tilset flere gange ved fremmøde i detentionen, idet han i hele denne periode var meget urolig. Disse tilsyn blev imidlertid ikke noteret i detentionsrapporten.

Det er min opfattelse, at det på baggrund af oplysningerne om den anholdtes tilstand og adfærd ikke kan afvises, at betingelserne i detentionskundgørelsens § 1, stk. 1 muligvis var opfyldt allerede på anholdelsestidspunktet, hvorfor den pågældende på et tidligere tidspunkt kunne have været detentionsanbragt i stedet for venterumsanbragt. Jeg er samtidig opmærksom på, at afgørelsen heraf altid vil bero på et skøn fra den vagthavendes side, ligesom den anholdtes tilstand og adfærd kan ændre sig under tilbageholdelsen på en måde, der i større eller mindre grad taler for en detentionsanbringelse og imod en venterumsanbringelse. Jeg har imidlertid tilkendegivet over for de vagthavende, at der i eventuelle fremtidige lignende tilfælde på et så tidligt tidspunkt som muligt bør træffes foranstaltninger til detentionsanbringelse i stedet for venterumsanbringelse af den pågældende, idet berusede personer som udgangspunkt ikke bør anbringes i venterum.”

Justitsministeriet har anført følgende hertil:

”Justitsministeriet forstår politimesterens redegørelse således, at den anholdte først ved udtagelsen af blodprøven blev anset for at opfylde kriterierne i detentionskundgørelsens § 1, stk. 1, om end der meget muligt var tale om et fejlskøn. Efter omstændighederne, herunder politimesterens tilkendegivelse over for de vagthavende, foretager Justitsministeriet sig ikke yderligere i den anledning. Ministeriet finder dog for en ordens skyld anledning til at præcisere, at kun berusede, der opfylder kriterierne i detentionskundgørelsens § 1, stk. 1, skal anbringes i detentionen frem for venterum.”

Jeg har noteret mig det som politimesteren og Justitsministeriet har oplyst – herunder at betingelserne for detentionsanbringelse i den konkrete sag muligvis var opfyldt allerede på anholdelsestidspunktet. Jeg har som sagen nu er oplyst, ikke grundlag for at foretage mig mere i henseende til tidspunktet for tilkald af læge i dette tilfælde.

Jeg er enig med politimesteren og Justitsministeriet i at berusede personer – hvis de opfylder betingelserne i kundgørelsens § 1, stk. 1 – skal anbringes i detentionen og ikke i venterum.

Ad pkt. 2.4.1. Fremstilling

Jeg bad politimesteren om nærmere at redegøre for forløbet af sagen om anholdelsen den 21. september 2002. Jeg henviste til at detentionsrapporten i dette tilfælde var meget sparsomt udfyldt (også) i henseende til fremstilling, visitation og løsladelse.

Politimesteren har oplyst følgende:

”Den pågældende blev anholdt kl. 02.55 i Hadsund, hvorefter han blev kørt til Hobro Sygehus med henblik på lægeundersøgelse, der fandt sted kl. 03.25. Han blev herefter bragt til stationen, fremstillet for vagthavende og detentionsanbragt kl. 03.30.

Det beror således på skrivefejl, når det af detentionsrapporten fremgår, at den anholdte var indbragt kl. 02.15, og når det i lægeerklæringen er anført, at undersøgelsen fandt sted kl. 02.55. Sidstnævnte tidspunkt svarer som bekendt til anholdelsestidspunktet.”

Jeg har noteret mig det oplyste.

Ad pkt. 2.4.2. Visitation mv. (og intensiteten af visitationen, jf. pkt. 2.4.2.4.)

Efter kundgørelsens § 13, stk. 1, skal der inden den tilbageholdte anbringes foreløbigt i detentionen, og inden lægeundersøgelsen bliver foretaget, ske visitation af den pågældende.

Jeg konstaterede at visitationen i fire af de seks tilfælde hvor det var muligt at konstatere hvornår visitationen havde fundet sted, var foretaget efter lægeundersøgelsen – umiddelbart efter indbringelsen til politistationen og fremstillingen for vagthavende.

Jeg anførte herefter følgende:

”Som bestemmelsen i § 13, stk. 1, er formuleret, er denne ikke overholdt i de ovenfor nævnte fire tilfælde. Inden jeg foretager videre, beder jeg Justitsministeriet om – efter forud indhentet udtalelse fra Rigspolitechefen – at udtale sig om visitationspraksis hos Politimesteren i Hobro i forhold til kundgørelsens § 13, stk. 1.”

Politimesteren har om visitationspraksis hos politiet oplyst følgende:

”Når tilbageholdte personer i Hobro politikreds skal lægeundersøges, bliver de forud for lægeundersøgelsen underkastet en foreløbig visitation for genstande, der kan benyttes til at forvolde skade på personer eller ting. Såfremt den tilbageholdte skal detentionsanbringes, bliver pågældende forud herfor tillige endeligt visiteret i overensstemmelse med anvisningerne i detentionskundgørelsens § 13, stk. 3, og – hvis omstændighederne tilsiger det – stk. 4.”

Rigspolitichefen har bl.a. anført følgende:

”Vicepolitiinspektøren i politikredsen har telefonisk over for Rigspolitiet supplerende oplyst, at man stort set i alle tilfælde bringer de tilbageholdte til skadestuen med henblik på lægeundersøgelse. Er der ikke lægelige forhold, der taler imod en detentionsanbringelse, køres den pågældende til politistationen, hvor der bliver foretaget en visitation af den tilbageholdte i overensstemmelse med reglen i detentionskundgørelsens § 13.

Rigspolitiet har ikke ved selve detentionskundgørelsen eller ved andre instruksoriske forskrifter fastlagt, hvilke procedurer politikredsen skal anvende for at sikre en tilstrækkelig lægelig visitation af anbragte i detentionerne. Det er overladt til politikredsen ud fra lokale forhold at sikre sig aftaler eller procedurer, som tilgodeser det overordnede mål, at anbragte i politiets detentioner bliver lægeundersøgt og visiteret inden endelig indsættelse i detentionen.

Rigspolitiet finder ikke grundlag for at kritisere de beskrevne procedurer, som Hobro Politi har tilrettelagt vedrørende lægeundersøgelse og visitation af detentionsanbragte.”

Justitsministeriet har henholdt sig hertil.

Jeg har noteret mig det som politimesteren, Rigspolitichefen og Justitsministeriet har anført – herunder at Hobro politi normalt foretager visitation to gange: en foreløbig visitation af de tilbageholdte inden den pågældende undersøges af en læge på sygehuset, og en visitation efter kundgørelsens § 13 inden eventuel anbringelse i detentionen.

Som anført i rapporten, og som visitationspraksis hos Hobro politi er beskrevet af politimesteren og Rigspolitichefen, strider praksis mod ordlyden af kundgørelsens § 13, stk. 1. Jeg går ud fra at Rigspolitichefen og Justitsministeriet i forbindelse med en kommen-

de revision af kundgørelsen (også) vil overveje at præcisere bestemmelsen i § 13, stk. 1, men jeg foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Jeg bad politimesteren om at oplyse om der i forbindelse med anholdelsen den 23. november 2002 fandt en visitation sted, og om den pågældende blev frataget nogle effekter. I pkt. 2.4.2.4. i rapporten bad jeg endvidere politimesteren om i givet fald at oplyse efter hvilken bestemmelse visitationen fandt sted. Den pågældende var, som den eneste af de detentionsanbragte, en kvinde.

Politimesteren har oplyst at den ovenfor beskrevne visitationspraksis ikke blev fulgt den 23. november 2003 i tilfældet med den tilbageholdte kvinde der alene var iført pyjamas. Politimesteren har henvist til at det på grund af kvindens påklædning var tydeligt for personalet at hun ikke var i besiddelse af genstande som skulle fratages hende, hvorfor man undtagelsesvist undlod at foretage en egentlig visitation. Politimesteren har endvidere oplyst at det beror på en skrivefejl i detentionsrapporten når navnet på den polititjenestemand der forestod løsladelsen, tillige er anført i rubrikken til angivelse af om der er udleveret effekter til den løsladte.

Jeg har noteret mig det oplyste og foretager mig ikke mere vedrørende dette spørgsmål.

Ad pkt. 2.5. Tilsyn

Jeg gik ud fra at Hobro politi har udstyr der er godkendt af rigspolitiet, men bad for en ordens skyld politimesteren om oplysning herom.

Politimesteren har bekræftet dette hvilket jeg har noteret mig.

Ad pkt. 2.5.2. Tidspunktet for det sidste tilsyn

Jeg bad politimesteren om at oplyse hvornår den tilbageholdte blev løsladt i et tilfælde hvor hverken tidspunktet for løsladelse eller tidspunktet for udlevering af effekter fremgår af detentionsrapporten (anholdelsen den 15. december 2002).

Politimesteren har oplyst at den anholdte blev udtaget af detentionen kl. 08.40 hvorefter han blev afhørt og løsladt kl. 09.10.

De sidste tilsyn blev ifølge detentionsrapporten ført kl. 08.15 og 08.40.

Idet jeg herefter lægger til grund at det sidste tilsyn i dette tilfælde blev foretaget kl. 08.15 inden for de sidste 45 minutter før udtagelse af detentionen, foretager jeg mig ikke mere vedrørende tidspunktet for det sidste tilsyn i dette tilfælde.

Jeg udtalte at det er beklageligt at der ikke i samtlige 15 tilfælde (tilsyneladende) er udført tilsyn i den sidste del af anbringelsen. Jeg bad politimesteren om en udtalelse om tidspunktet for det sidste tilsyn i forbindelse med anholdelserne den 7. september, 20. oktober, 7. december og 15. december 2002.

Politimesteren har oplyst følgende:

”Vedrørende anholdelsen den 7. september 2002 har den vagthavende oplyst, at det sidste elektroniske tilsyn blev foretaget kl. 11.00, hvilket ved en fejl ikke blev noteret i detentionsrapporten. Den anholdte blev kl. 11.20 udtaget af detentionen, afhørt og løsladt kl. 11.55.

Vedrørende anholdelsen den 20. oktober 2002 skal jeg henvise til min ovenstående redegørelse for, at den anholdte reelt var venterumsanbragt og ikke detentionsanbragt. Det sidste elektroniske tilsyn med den anholdte blev foretaget kl. 07.35. Han blev kl. 08.10 udtaget af detentionslokalet og afhørt inden fremstilling i grundlovsforhør.

Vedrørende anholdelsen den 7. december 2002 har den vagthavende, der havde tjeneste, da den anholdte blev løsladt, oplyst, at han ved vagtskifte kl. 06.00 foretog et elektronisk tilsyn, som ved en forglemmelse ikke blev note-

ret i detentionsrapporten. Den anholdte blev udtaget af detentionen kl. 06.30 og løsladt kl. 06.35.

Vedrørende anholdelsen den 15. december 2002 skal jeg henvise til min ovenstående redegørelse for, at den anholdte blev udtaget af detentionen kl. 08.40, hvilket i detentionsrapporten er angivet som tidspunktet for det sidste tilsyn. Forud for dette tidspunkt fandt det seneste tilsyn sted kl. 08.15.”

Sagen om anholdelsen den 15. december 2002 har jeg taget stilling til umiddelbart ovenfor.

Jeg lægger på baggrund af det nu oplyste til grund at der også i de øvrige (tre) sager er ført tilsyn inden for de sidste 45 minutter før udtagelse af detentionen/løsladelse (den ene af de tre sager (anholdelsen den 20. oktober 2002) er en af de to sager som reelt var en venterumsanbringelse, og som er nævnt indledningsvis under pkt. 2).

Heraf følger at der i forbindelse med samtlige detentionsanbringelser der er omfattet af min undersøgelse, er ført tilsyn inden for de sidste 45 minutter før udtagelse af detentionen/løsladelse.

Det er beklageligt at ikke alle tilsyn er blevet noteret i detentionsrapporten.

Ad pkt. 2.5.4. Skærpet tilsyn

Jeg anførte at det er beklageligt at der i tre sager ikke blev ført skærpet tilsyn før lægeundersøgelse havde fundet sted, henholdsvis under hele anbringelsen i detentionen. Jeg henstillede til politimesteren at indskærpe overholdelsen af reglerne om skærpet tilsyn og bad om underretning om resultatet af min henstilling.

Politimesteren har anført følgende:

”Jeg skal i den anledning henvise til mine ovenstående redegørelser for de tre nævnte sager, hvor der i de to førstnævnte sager [anholdelserne den 28. september og 20. oktober 2002; min bemærkning] var tale om venterumsanbringelser under hele tilbageholdelsen, og hvor der i den sidstnævnte sag [anholdelsen den 21. december 2002; min bemærkning] ligeledes var tale

om en venterumsanbringelse under den første del af tilbageholdelsen, indtil blodprøve blev udtaget og lægeundersøgelsen fandt sted. Ifølge redegørelserne fra de vagthavende var der således i ingen af de tre sager tale om en foreløbig detentionsanbringelse.”

Politimesteren har endvidere oplyst at de pågældende sager har givet ham anledning til at indskærpe over for personalet at detentionsrapporten ikke skal anvendes i forbindelse med venterumsanbringelser. Politimesteren har tillige oplyst at reglerne om skærpet tilsyn ved foreløbige detentionsanbringelser nøje er gennemgået med personalet.

Jeg trækker på baggrund af det som politimesteren nu har anført, min kritik tilbage på dette punkt.

Hvad de nærmere omstændigheder i de tre sager angår, henviser jeg til pkt. 2.1., 2.2. og 2.2.1. ovenfor.

Ad pkt. 2.5.6. Karakteren af de udførte tilsyn

Jeg anførte følgende i rapporten:

” I de fleste tilfælde er tilsynene ført elektronisk – og ikke ved fremmøde. Dette gælder også det første tilsyn efter indsættelsen i detentionen. Forholdet er nærmere det at det første tilsyn kun i 7 af de 15 tilfælde er ført ved fremmøde, jeg ser også i denne sammenhæng bort fra ”tilsyn” som er noteret på det tidspunkt hvor den tilbageholdte blev anbragt i detentionen. Der er kun i 4 af de 15 tilfælde sket personligt fremmøde ved de to første tilsyn efter den endelige anbringelse i detentionen.

Det er beklageligt at kundgørelsen ikke er overholdt i hovedparten af tilfældene på dette punkt.

Jeg beder om underretning om resultatet af min henstilling.”

Politimesteren har i sit svar forståeligt nok formodet at der mangler en henstilling det pågældende sted. Dette er imidlertid ikke tilfældet. Det er derimod sætningen om underretning om resultatet af henstillingen der ikke burde have stået på dette sted. Sætningen hører til på side 46 i rapporten i tilknytning til de dér afgivne henstillinger.

Jeg beklager fejlen.

Politimesteren har oplyst at kundgørelsens § 18, stk. 2, nøje er gennemgået og indskærpet over for de vagthavende som har tilkendegivet at de i kundgørelsen krævede tilsyn ved personligt fremmøde i detentionen fremover vil blive foretaget i alle tilfælde. Politimesteren har videre oplyst at vagthavendegruppen i politikredsen samlet har forklaret at det i de tilfælde hvor kundgørelsens § 18, stk. 2, ikke har været overholdt, har været muligt ved hjælp af det elektroniske lytte- og overvågningsudstyr med sikkerhed at konstatere at den tilbageholdte var i en tilstand som ikke nødvendiggjorde grundigere tilsyn, idet man for eksempel kunne høre og se den pågældende gå rundt i detentionslokalet eller på anden måde være fysisk aktiv.

Jeg har noteret mig det oplyste, herunder især at der nu bliver ført tilsyn i overensstemmelse med kundgørelsens § 18, stk. 2.

Jeg anførte at det er kritisabelt at kundgørelsen ikke blev overholdt ved de foreløbige detentionsanbringelser i forbindelse med anholdelserne den 28. september, 20. oktober og 21. december 2002.

Politimesteren har på ny henvist til sin redegørelse for disse tre sager hvorefter der i ingen af de tre tilfælde var tale om en foreløbig detentionsanbringelse. Politimesterens redegørelse er gengivet ovenfor.

Som det også er sket i anden sammenhæng, trækker jeg – som sagerne nu er oplyst – min kritik tilbage på dette punkt.

Som tidligere henviser jeg, for så vidt angår de konkrete omstændigheder i de tre sager, til pkt. 2.1., 2.2. og 2.2.1. ovenfor.

Politimesteren har på forespørgsel oplyst at der i Hobro politikreds ikke er fastsat lokale bestemmelser om tilsynets forløb i medfør af detentionskundgørelsens § 18, stk. 6.

Jeg har noteret mig det oplyste.

Opfølgning

Jeg har under pkt. 2 ovenfor bedt politimesteren om nærmere oplysninger om de ændrede kontrolforanstaltninger i politikredsen som resultatet af min undersøgelse har af født.

Jeg betragter i øvrigt herefter sagen om inspektionen af detentionen i Hobro som afsluttet.

Underretning

Denne rapport sendes til Politimesteren i Hobro, Justitsministeriet, Rigspolitichefen og Folketingets Retsudvalg.

Lennart Frandsen
Inspektionschef